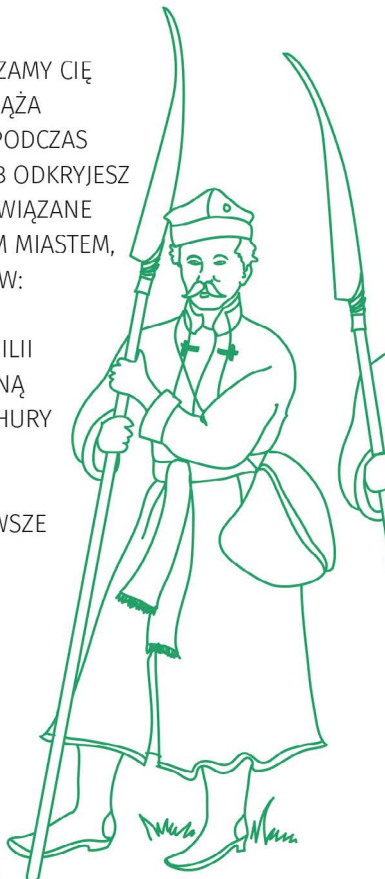
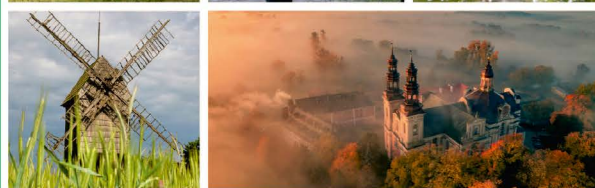

O wielkiej bitwie
i Kosynierach oraz
o książkich bohaterach

1 SERDECZNIE ZAPRASZAMY CIĘ
NA WYPRAWĘ DO KSIĄŻA
WIELKOPOLSKIEGO, PODCZAS
KTÓREJ POZNASZ LUB ODKRYJESZ
NA NOWO MIEJSCA ZWIĄZANE
Z PONAD 600-LETNIM MIASTEM,
HISTORIĘ BOHATERÓW:
MJR. FLORIANA
DĄBROWSKIEGO I EMILII
SZCZANIECKIEJ, FIKCYJNĄ
POSTAĆ STACHA WICHURY
ORAZ WYDARZENIA
„BITWY O KSIĄŻ”
Z 1848 R. I NAJCIĘKAWSZE
ZAKĄTKI MIASTA.

REGION ŚREMSKI ZAPRASZA

projekty wspierane przez

WIELKOPOLSKA

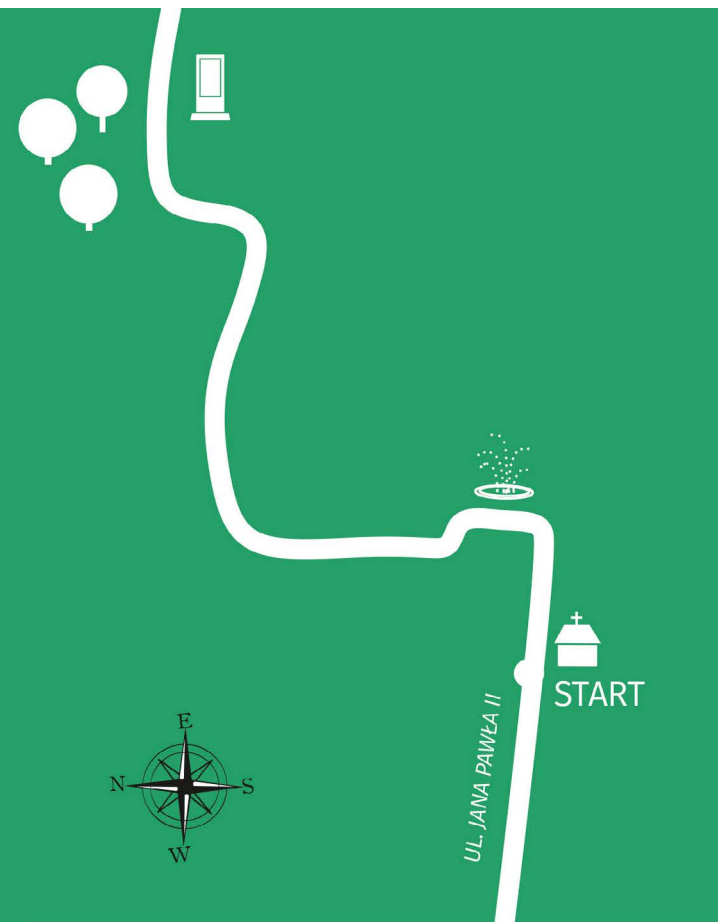
SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

**WIELKA PĘTLA
WIELKOPOLSKI**

Szlak Piastowski

GDZIE TO JEST?

Książ Wielkopolski znajduje się w Wielkopolsce w powiecie śremskim, a wyprawa zaczyna się przy kościele pw. NMP Wniebowziętej i św. Mikołaja, ul. Jana Pawła II 26.

JAK SZUKAĆ SKARBU?

Twoim zadaniem jest uważne czytanie wskazówek edukacyjnych i ruchu oraz rozwiązywanie zagadek. Zebrane litery z poszczególnych pól utworzą hasło końcowe. W rezultacie odnajdziesz symboliczny Skarb – wyjątkową pieczęć. Przyłóż kartę questu z miejscem na niego oznaczonym i za pomocą ołówka, pocierając nim po karcie, odrysuj pieczęć, jako do-

wód ukończenia wyprawy. Po okazaniu rozwiązanego questu, w Centrum Informacji Turystycznej w Śremie, możesz otrzymać wydawnictwa regionalne, które posłużą Ci podczas kolejnych wędrówek.

4 CZAS ROZWIĄZYWANIA QUESTU: 40 min. DŁUGOŚĆ TRASY: 1 km

5 Miasteczko książkie w swoje progi dziś zaprasza, początek questu jest w miejscu, gdzie Słowo Boże się ogłasza. Kościół pw. NMP Wniebowziętej i św. Mikołaja stoi, a z boku, na kolumnie św. Wawrzyniec od pożarów książek chroni. Do stylu barokowego świątynia nawiązuje, gdy jest otwarta chętnie zwiedzających przyjmuje.

Stań teraz tyłem do bramy kościoła, a z budynku na wprost już Kosynier Cię woła. W XIX w. każdy chłop w kosę był wyposażony, bronił dzielnie Książa oraz swojej żony.

Wróg trzy razy podchodził do ataku miasta. W obronie Florian Dąbrowski na czele wyrasta, ale za czwartym razem jedna z barykad nie wytrzymuje, gdy piechota pruska ze strzelcami gorlickimi rynek szturmuje. Przy budynku – ta wąska ulica ma wymiar historyczny, bo przez nią wtargnęli wrogowie w sposób dramatyczny. Według relacji uczestników, miejscowi Żydzi Prusaków przez mokradała przeprowadzili, znając ten słaby punkt, tym książek zdradzili.

Bohaterska walka, mimo że przegrana, sławą się okryła, a wydarzenie to tablica na murze budynku upamiętniła. Odślonięta przez Burmistrza Książa – Borysa Edmunda przetrwała cztery lata, co minęło jak sekunda. Śmiałego czynu rodzeństwo Güntherów też dokonało, bo po wybuchu II wojny światowej tablicę w ścianie zatynkowała. Oryginalna teraz w zbiorach Izby Regionalnej się znajduje, a na ścianie wierna kopia historię prezentuje.

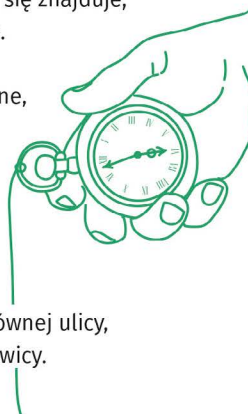
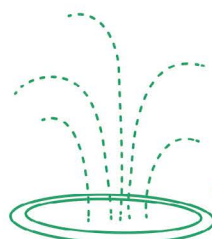
Przeczytaj i zapamiętaj, co jest na niej zapisane, bo to długo wyczekiwane pierwsze zadanie. Najdłuższy wyraz do kratek kopiujesz i pierwsze litery do hasła zyskujesz.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11 24 7 20 15

Cofnij się teraz od muru i stań frontem do głównej ulicy, a ujrzysz zachodnią pierzeję rynku po swej lewicy. Drugi budynek od rogu – licząc od kościoła, pewną ciekawostkę zdradzić Ci zdoła. Właśnie przed tym domem, na schodach postrzelony, leżał major Dąbrowski przez landwerzystów raniony. Oficerowi pruskiemu zegarek ofiarował, za ochronę życia w ten sposób podziękował.

Na płytę rynku przejdź teraz bezpiecznie, pod pomnik rozstrzelanych – miejsce chwały wiecznej. Jest to pamiątka poległych w II wojnie światowej, ich nazwiska uwieczniono na płycie granitowej. To dzielni wojownicy, którzy dla Ojczyzny, życie utracili, pozostały niezagojone blizny.

Niemcy egzekucję na rynku przeprowadzili i 17 mieszkańców z Dolska i Książa stracili. W ten sposób lokalną elitę wyeliminowali, niosąc strach i terror wśród społeczności, – to działanie operacją „Tannenberg” nazwali.

Wpisz bohatera z Brzostowni, skróć jego imion i nazwisko, złóż należyty hołd poległym i... to wszystko!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16 23 1 18

Kiedyś w każdym narożniku rynku miejska studnia stała, ku uciechu mieszkańców wiaderka wodą napętniała. Lecz dzisiaj nie pozostało po nich śladu żadnego, ale fontanna zachwyt wywołuje na twarz niemal u każdego. Niech będzie ochłodą w upalne dni dla ciała. Ale uwaga! Jesienią i zimą ona nie działa.

Z rynku za pomnikiem przejścia wypatrujesz, a po drugiej stronie ulicy w lewo się kierujesz. Stań przy kamienicy z narożnymi drzwiami i poszukaj domu z biało-czerwonymi motywami. Niech Cię przed wędrówką zakaz wjazdu nie zatrzymuje. ZA KOLEJNYMI pasami, przed kamienicą z narożnymi drzwiami, postój się szykuje. Przystanek zrób tam krótki u dróg skrzyżowania, bo dwie wieże stąd widać bez przybliżania.

Jedna po prawej jest płasko zakończona, kiedyś żydowska bożnica była tu postawiona. A stojący obecnie budynek powstał w 1929 roku, tam chęć niesienia pomocy była porankiem i o zmroku. Strażacy swoją siedzibę w tym miejscu zbudowali, przez lata w walce z ogniem szeregi ochotczo zasilali.

Naprzeciwko kotyliny mienią się biało-czerwone, 100-lecie odzyskania wolności zostało uwiecznione. Słownie ich ilość wpisujesz i dalej z questem wędrujesz.

6

Ulicy imienia użyczył bohater już poznany,
odznaczony złotym krzyżem Virtuti Militari.
Żywoć zakończył w śremskim lazarecie,
a o jego pochówku zaraz się dowiecie.
Pierwsi mówią, że pochowany jest na śremskim cmentarzu,
drudzy, że przeniesiony do Winnej Góry,
ale nie od razu!
I od 1958 r. ponoć w podziemiach kościoła tam spoczywa.
No i kto rozstrzygnie, która wersja jest prawdziwa?

Druga wspomniana wieża jest bardziej spiczasta,
tam z questem dojdziemy,
choć nie jest to koniec miasta.
Początkowo była to świątynia ewangelicka,
a teraz funkcjonuje jako rzymsko-katolicka.
Św. Antoni Padewski się nią opiekuje
i zadanie z zagadką dla Ciebie szykuje.
Policz podłżne okienka małe,
nad wejściem głównym świątyni
zaprojektowane!

2

Idź dalej, aż na drogę rozstaju,
pokieruje Cię ulica – tu najpiękniej w maju.
Nie traktuj tej wskazówki jednak dosłownie
uruchom wyobraźnię, pofantazuj stosownie.

Przejdź kawałek drogi i po prawej stronie ulicy,
zobaczysz duży budynek – najważniejszy w okolicy.
W nim gospodarz Gminy pieczę nad miastem sprawuje,
a biblioteka książka czytelnictwo i kulturę promuje.

Izba Regionalna ciekawe zbiory ekspozuje
i pamięć o przodkach wciąż pielęgnuje.
Zadzwoń (tel. 61 28 22 243) i umów się,
a zobaczysz dokumenty i zdjęcia –
historia jest tu na wyciągnięcie ręki – do wzięcia!
Na jednej ścianie budynku mural namalowany,
poszukaj na nim pięknej damy.

To Emilia Sczaniecka była pracy organicznej ikoną,
a w trakcie Wiosny Ludów z dr. Teodorem Mateckim
oraz z jego żoną,
lazaret w Śremie na Lubomirze stworzyła
i wielu rannych w bitwie z Książą fachowo opatrzyła.
Dzisiaj w Gminie niejedno działanie Emilia inspirowa
i jedynej „kobiecej” ulicy w Książu patronuje.

Z pięciolinii 1 i 4 wyraz kopiujesz,

8

17 22

4

13 19

9

i 12 (na czerwonym polu) z tabliczki przy murze też spisujesz.

21

10

12

Tak wiele liter do hasła głównego zyskujesz!

Jeżeli Izbę Regionalną zwiedzić już zdążyłeś,
to wracaj szybko na miejsce, z którego zboczyłeś.
Po prawicy mural zostawiamy i chodnika nie zmieniamy.
Ruszać z questem do przodu śmiało,
a historycznych opowiadań będzie całkiem niemało.
Droga ta nie będzie aż tak długa,
ale uważaj, by nie dopadła Cię nuda!
Skup się i zwrotki questu uważnie czytaj,
wiedzy o Wiośnie Ludów i Stachu Wichurze trochę chwytaj.

29 kwietnia 1848 roku Bitwa o Książ się rozegrała,
wiele istnień mieszkańców w tej ziemi pochowała.
Dzielni książanie głównie w widły i kosy uzbrojeni,
z potężną pruską armią na przegranej byli narażeni.

Przewaga Prusaków była miażdżąca i oczywista,
uzbrojonych żołnierzy było ponad 4000, a nie 400-sta.
Książskie siły zebrały ok. 800 ochotników,
nie mundurowych, lecz głównie chłopów i robotników.

W nierównej walce światło nadziei się zapaliło,
gdy wsparcie z kierunku Solca do Książa ruszyło.
Pomimo oceny sytuacji beznadziejnej,
połączyli siły do walki kolejnej.

Ok. 140 osób walki nie przetrwało,
tyle samo ciężko rannych na polu bitwy zostało.

Miasteczko, w większości drewniane spalono,
ale z inicjatywy miejscowego proboszcza –
ks. Franciszka Huebnera odnowiono.
Społeczny komitet na zgłiszczach miasta on utworzył,
duch polski pracy organicznej w społeczeństwie ożył.

Równoległa ulica po prawej imieniem Stacha jest nazwana,
to postać odrobiną legendy jest owiana.
Chłop-kosynier, co to niby podczas walk z Prusakami,
zapisał się w pamięci ich ściętymi kosą głowami.
Zasługi wielkie strzelcom się należą w rzeczywistości,
bo to ich kule nie miały nad Prusakami żadnej litości.
Stach Wichura ani jednej nie ściął głowy,
ale udział chłopów w walce był wielce ideowy.
W wolność i niepodległość – jak nikt, oni wierzyli,
dali z siebie wszystko – jednak nie zwyciężyli.

Stach był przewodnikiem wędrówki do końca tej ulicy,
kto tam nie dojdzie – questu nie zaliczy.
Pasami po lewej przechodzimy,
i kolejnymi na drugą stronę ulicy pędzimy.
A za nimi znów w lewo się kierujesz,
i z oddali „sztucznych drzew” wypatrujesz.
Przed nimi, na ceglany filarze BRAMY,
zagadkę o ogrodach Bractwa Kurkowego mamy.
Pierwszy akapit uważnie studiujesz,
z niego wyraz ujęty w cudzysłowie spisujesz.

3 5 14

Idziesz dalej tam, gdzie drzew skupiska,
to miejsce rekreacji, gdzie każdy energią tryska.
Poszukaj amfiteatru i stań do niego plecami,
idź dalej pod górkę ścieżkami z granitowymi płytami.
Tam z kolejnym książkim bohaterem na ławeczce się
przywitaj,
a w Centrum Kultury Książ Wlkp. o quest o nim zapytaj.

Gdy kończy się parku granica,
to zaczyna się szutrowa ulica.
Za nią jest zielony teren, siatką ogrodzony,
znajdź wejście – quest już prawie ukończony!

Pierwsza tablica o Wiośnie Ludów informuje,
za nią kolejne się znajdują,
w rocznicę wydarzeń Bitwy o Książ ustawione,
historię przekazują.

Poniższe hasło skrywa trzecie imię lirnika wioskowego,
pod pseudonimem występującego.
Jeden z pomników tutaj postawiony,
jego wierszem został uwieczniony.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

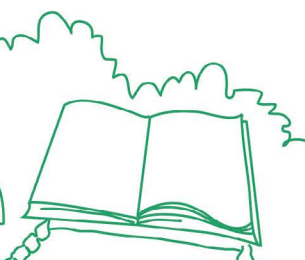
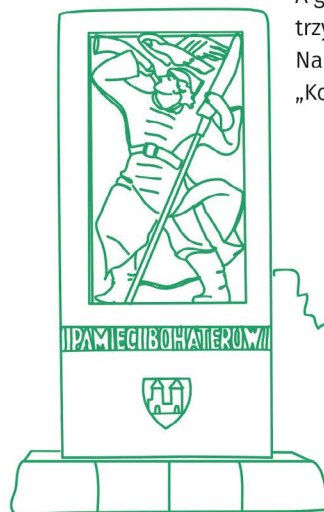

16 17 18 19 20 21 22 23 24

Gdy furtka otwarta, czeka Cię spacer między pomnikami,
to historia wielu pokoleń, które zwie się „Mogiłami”.
Przy pomniku-księdze wypatruj niewielkiego,
„Kosyniera” – pieczęci do pomnika przytwierdzonego.
Kartę questu przyłóż do niego oznaczonym polem
i odrysuj otówkiem tak, jak robiłeś to w szkole.

A gdy furtka zamknięta,
trzymaj się planu awaryjnego.
Na murku przed wejściem poszukaj
„Kosyniera” – skarbu „zastępczego”.

Jeżeli nie znalazłeś skarbu,
prosimy o kontakt
z opiekunem questu!

MIEJSCE NA PIECZĄTKĘ:

Tekst: Monika Bulińska, Anna Michałak

Konsultacje: Aleksandra Warczyńska

Ilustracje, projekt graficzny, skład: Eluta Kidacka

Druk: www.arkoch.pl

Realizacja questu i opiekun wyprawy:

Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego –
Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości
63-100 Śrem, ul. Okulickiego 3
tel. 61 28 32 704, otwarte: pon.-pt. od 8.00 do 16.00
(Centrum Informacji Turystycznej w Śremie)

Partnerzy projektu:

Centrum Kultury Książ Wlkp.
Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

Więcej questów:

unia.srem.com.pl/pl/turystyka/questy
regionwielkopolska.pl
questy.org.pl

Biorąc udział w grze, można zdobywać ogólnopolskie odznaki PTTK Questy – Wyprawy Odkrywców oraz regionalne „Wielkopolskie Questy Odnaka Odkrywców Tajemnic”.
Po przejściu trasy można załogować się w aplikacji Questy – Wyprawy Odkrywców lub na portalu www.questy.org.pl i wpisać rozwiązanie – hasło końcowe: trzy wyrazy (oddzielone spacją).

Quest powstał w ramach realizacji projektu: „Questy Regionu Śremskiego”. Projekt współfinansowany przez:

www.pracaorganiczna.pl